

Strategier mot miljöbrott

Ett samarbetsprojekt mellan Rikspolisstyrelsen
och Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål

Rikspolisstyrelsen

ÅKLAGARMYNDIGHETEN

Utgivare: Rikspolisstyrelsen/Åklagarmyndigheten
Dnr: POA-226-1179/0
Foto omslag: Image courtesy of NASA, Dist. Metria
Foto: Polisen
Grafisk design: RPS/PVS Informationsenheten
Upplaga: 200 ex
Tryck: RPS tryckeri Stockholm 2010

INNEHÅLL

FÖRORD	5
1 UPPDRAGET	7
2 BAKGRUND	8
2.1 Rättsväsendets ansvar	8
2.2 Genomförda åtgärder	8
3 SYFTE MED STRATEGIEN	9
4 METOD	9
4.1 Probleminventering	9
4.2 Förslag på åtgärder	10
4.3 Samverkansprojekt	10
5 KAPITELINDELNING	10
6 BROTTSUPPTÄCKT	11
6.1 Polisen upptäcker få miljöbrott	11
6.2 Tillsynsmyndigheternas insatser riktar sig i huvudsak mot verksamhetsutövare som följer miljöbalkens regler	12
6.3 Skäl för att det brottsupptäckande arbetet måste effektiviseras	12
7 ÅTGÄRDER SOM SYFTAR TILL EFFEKTIVARE BROTTSUPPTÄCKT	13
7.1 Polisens kriminalunderrättelseverksamhet	13
7.2 Externa kontakter	14
7.3 Polisflyget och förändringsanalys av satellitbilder	14
7.4 Massmediabevakning	14
7.5 Tillsynsmyndigheternas anmälningsskyldighet	15
7.6 Ökad kunskap om miljöbrottslighet inom Polisen	15
8 GRÄNSÖVERSKRIDANDE BROTTSLIGHET	16
9 ÅTGÄRDER MOT GRÄNSÖVERSKRIDANDE BROTTSLIGHET	16
9.1 Samverkan mellan myndigheter	16
10 KOMPETENSFRÅGOR	17
11 ÅTGÄRDER FÖR ATT HÖJA KOMPETENSEN	17
11.1 Utbildningsinsatser inom polisutbildningen	17
11.2 Översyn av polisutbildningens nuvarande miljöbrottskurser	18
11.3 Behov av fortutbildning	18
11.4 Behovsinventering - särskilt utbildade kriminaltekniker	18
11.5 Naturvetenskaplig kompetens	18
11.6 Miljöbrottsseminarium	19

11.7	Informationsutbyte med andra myndigheter.....	19
11.8	Sammanställning av information som gagnar miljöbrottsutredningar	19
11.9	Spridande av goda exempel.....	19
11.10	Kontakter med Domstolsverket.....	19
11.11	Utbildning och information till tillsynsmyndigheterna	20
12	METOD OCH ORGANISATIONSFRÅGOR.....	20
12.1	Tillräckliga och uthålliga polis- och åklagarresurser.....	20
12.2	Kontaktpersoner på polismyndigheterna	20
12.3	Miljöbrottsjour på polismyndigheterna	20
12.4	Åklagarberedskap	21
12.5	Nationell myndighetssamverkan	21
12.6	Prioritering av allvarigare brottslighet.....	21
12.7	Återkoppling till anmälände myndighet.....	21
12.8	Regional samverkan	22
13	LEGALA FRÅGOR.....	22
14	GENOMFÖRANDE/UPPFÖLJNING	22
15	SAMMANFATTNING AV DE FÖRESLAGNA ÅTGÄRDERNA	23

Förord

Att motverka hoten mot vår miljö är en angelägenhet för ett stort antal myndigheter. Miljöbalken brukar liknas vid en kedja, där länkarna består av samhällets miljömål, lagar och förordningar, utfärdade tillstånd, tillsyn, samt straff och sanktioner vid överträdelser av bestämmelserna.

Länkarna i kedjan hanteras av myndigheter med skilda ansvarsområden men som alla är beroende av en god samverkan för att arbetet för att skydda miljön ska bli effektivt. Eftersom ingen kedja är starkare än sin svagaste länk måste varje del i kedjan vara tillräckligt stark för att miljöbalken ska utgöra det skydd för miljön som den är tänkt att göra.

Denna strategi innehåller ett antal åtgärder som skapar goda förutsättningar för att miljöbrott ska förebyggas, upptäckas och utredas på ett effektivt sätt, och för att rättsväsendet därmed ska utgöra en viktig länk i samhällets insatser till skydd för miljön. Arbetet med att ta fram strategin har utförts av en arbetsgrupp med företrädare för Rikspolisstyrelsen och Åklagarmyndigheten.

Riksåklagaren Anders Perklev och Rikspolischefen Bengt Svenson har beslutat denna strategi.

Anders Perklev

Bengt Svenson

1 Uppdraget

I Rikspolisstyrelsens och Åklagarmyndighetens verksamhetsplanering för år 2008 angavs att myndigheterna i samverkan skulle utveckla och sammanställa effektiva metoder, arbetssätt och samverkansformer för att höja förmågan att bekämpa brott mot miljöbalken. Arbetsgruppen som har tagit fram underlag för arbetet har varit chefsåklagare Mats Palm och kammaråklagare Ingvar Wennersten från Åklagarmyndigheten samt kriminalkommissarie Henrik Forssblad och kriminalkommissarie Gunnar Grönkvist från Rikspolisstyrelsen. Arbetsgruppen har inhämtat erfarenheter på området, dels från de egna myndigheterna men även genom möten med företrädare för andra myndigheter, branschorganisationer, universitet och frivilligorganisationer. Arbetsgruppen har även tagit del av studier som gjorts av området miljöbrott¹ under senare år.

Arbetet har lett fram till att ett antal hinder mot effektiv miljöbrottsbekämpning har identifierats. Brottsupptäckt, kompetensutveckling och gränsöverskridande miljöbrott är några områden där det visat sig finnas behov av effektivitetshöjande åtgärder. Det är vidare av avgörande betydelse för en effektiv miljöbrottsbekämpning att tillräckliga och uthålliga utredningsresurser säkras. Syftet med arbetet har varit att ta fram förslag som har förutsättningar att effektivisera brottsbekämpningen och öka lagföringen på miljöbrottsområdet.

¹ Med miljöbrott avses fortsättningsvis överträdelse av miljöbalkens straffbestämmelser. I tillämpliga delar inkluderas även grova jaktbrott, brott mot Lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, smugglingslagen (lagen 2000:1225 om straff för smuggling) om det gäller skyddade arter och vissa varor och avfall.

2 Bakgrund

2.1 Rättsväsendets ansvar

Hoten mot vår miljö har blivit allt mer uppmärksammade under de senaste decennierna. Att kontrollera och styra de verksamheter som utgör risker för människors hälsa och för miljön är idag en av de viktigaste politiska frågorna. De insatser som görs av samhället för att minska miljöriskerna förutsätter ett väl fungerande rättsväsende. Om inte rättsväsendet effektivt kan lagföra de som bryter mot samhällets regler till skydd för miljön försvåras det arbete som övriga myndigheter med sektorsansvar på miljöområdet bedriver. Företag drabbas av illojal konkurrens från verksamheter som inte följer bestämmelserna i miljöbalken. I förlängningen försvåras arbetet med att uppnå de av riksdagen fastställda miljömålen och de krav som EU och internationella överenskommelser ställer till skydd för miljön och för människors hälsa.

2.2 Genomförda åtgärder

När miljöbalken infördes 1999 fick rättsväsendet ett mer hanterbart verktyg för att lagföra sådana brott som utgör hot mot människors hälsa, miljön och den biologiska mångfalden. Dessförinnan var miljölagstiftningen oöverskådlig och spridd på ett 15-tal olika lagar. Miljöbalkens införande innebar ökade krav på rättsväsendet, inte minst genom den anmälningsskyldighet som balken förelägger tillsynsmyndigheterna då dessa uppdragar företeelser som kan utgöra brott. Under senare år har det tillkommit krav på tillämpning av EU:s alltmer omfattande regelverk på miljöområdet. Miljöbrottsligheten har dessutom i vissa delar blivit mer komplicerad och svårutredd. Gränsöverskridande brottslighet är ett ökande problem som Polisen, Åklagarmyndigheten och andra myndigheter har svårt att hantera.

Högre krav på rättsväsendet har medfört att Åklagarmyndigheten och Polisen vidtagit en rad åtgärder för att effektivisera utredningar av misstänkta miljöbrott. Den utbildning som miljöpoliserna och åklagarna genomgår (Baskurs Miljöbrott) har kompletterats med en fortsättningskurs. Återkommande miljöbrottsseminarium har bidragit till kompetensutveckling för åklagare och miljöbrottsutredare. Några polismyndigheter har anställt naturvetare för att få tillgång till sådan sakkunskap som ofta är nödvändig i mer komplicerade miljöbrottsutredningar.

Rikskriminalpolisen (RKP) inrättade år 2000 en kriminalunderrättelserotel med uppgift att bekämpa grov, organiserad och gränsöverskridande miljöbrottslighet. Enheten tillhör organisatoriskt Finanspolisen/FIPO vid RKP.

Rikspolisstyrelsen (RPS) tog inom ramen för projektet ”Bättre bevissäkring vid miljöbrott” fram utrustning för bevissäkring, i samarbete med Statens kriminaltekniska laboratorium (SKL). Projektet initierade utbildningen Tillsyn och brott vid Umeå universitet och ett antal ytterligare utbildningsinsatser. Som en följd av projektet inrättades år 2001 en särskild tjänst som miljöbrottsamordnare på SKL.

Förutsättningarna för att kriminalunderrättelsetjänsten ska rikta insatser mot miljöbrott har ökat genom att det under 2008 inrättades särskilda kontaktpersoner som har ansvar för miljöbrottsrelaterade frågor på de regionala SamO-kutarna.

Sedan miljöbalkens införande har Åklagarmyndigheten tillsatt ett antal specialutbildade miljö-

åklagare och bedrivit utvecklingsarbete genom verksamheten vid Utvecklingscentrum Malmö. Under 2009 togs ett viktigt steg framåt genom Åklagarmyndighetens beslut att inrätta Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål. En av flera fördelar med Riksenheten är att den ger förutsättningar för ännu närmare samverkan mellan Rikspolisstyrelsen och Åklagarmyndigheten i de frågor som enheten hanterar, miljöbrott, grova jaktbrott och arbetsmiljöbrott. Ett exempel på genomförda metodutvecklingsprojekt är den modell för beskrivningar av risker med kemiska ämnen, Miljöfaktablad, som har tagits fram av Utvecklingscentrum Malmö. Andra exempel är samverkansprojekt på artskyddsområdet som Polisen och Åklagarmyndigheten har deltagit i och den metod för att upptäcka vissa typer av miljöbrott med hjälp av förändringsanalys av satellitbilder som utarbetats av Metria/ Lantmäteriverket i samarbete med Rikspolisstyrelsen.

Utöver de åtgärder som genomförts på central nivå finns det många exempel på lokala och regionala initiativ som har drivit utvecklingen framåt.

3 Syfte med strategin

Den utveckling som beskrivits i föregående kapitel har varit nödvändig för att polis och åklagare ska kunna hantera miljöbrotten utifrån de krav som miljöbalken ställer på rättsväsendet. Efter miljöbalkens tillkomst har delar av miljöbrottsligheten förändrats, lagstiftningen utvecklats och de myndigheter som polis och åklagare samverkar med har ändrat sina arbetsformer. Även om hanteringen av miljöbrott har förbättrats på flera punkter sedan miljöbalken infördes så finns det flera områden som behöver effektiviseras. Strategin beskriver metoder och arbetsformer, på strategisk nivå, som ger polis och åklagare bättre förutsättningar att uppdaga, utreda och lagföra miljöbrott. Mer specifikt föreslås åtgärder som syftar till att öka upptäcktsrisken för de mer allvarliga miljöbrotten, effektivisera samverkan med tillsynsmyndigheterna och höja den grundläggande kunskapen om miljöbrott inom rättsväsendet och hos samverkande myndigheter. Slutligen föreslås åtgärder mot illegal gränsöverskridande miljöbrottslighet.

4 Metod

Arbetet med att ta fram effektivare metoder mot miljöbrott har delats upp i tre delar;

4.1 Probleminventering

Arbetet med att ta fram strategin inleddes genom att arbetsgruppen samlade in information och åsikter om de svårigheter som präglar miljöbrottsbekämpningen. En källa till information var en referensgrupp bestående av företrädare för polismyndigheterna, Åklagarmyndigheten

och SKL². Information inhämtades även genom mer informella och vardagliga kontakter med sakkunniga inom respektive myndigheter. Arbetsgruppen har även tagit del av ett antal studier som genomförts på området³. En annan viktig källa till information har varit de ”hearings” som genomförts med företrädare för branschorganisationer, myndigheter, frivilligorganisationer och forskningsinstitutioner.

4.2 Förslag på åtgärder

För att åtgärda de problem som identifierats genom arbetet med strategin har ett antal förslag på åtgärder tagits fram. Åtgärderna har så långt möjligt konkretiserats till innehåll, när i tid de ska genomföras och var ansvaret för genomförandet ligger.

4.3 Samverkansprojekt

Med syfte att ta fram underlag för effektivare samverkan och brottsupptäckt genomfördes ett pilotprojekt, Samverkansprojektet, inom ramen för framtagandet av strategien. Projektet genomfördes under slutet av 2008 i Örebro län. 22 personer från fem kommuner och från länsstyrelsens miljötillsynsverksamhet, Polismyndigheten och Åklagarkammaren i Örebro möttes kring temat ”Effektivare samverkansformer” under sammanlagt fem utbildnings- och seminariedagar. Syftet var att ta fram en utbildning för bättre samverkan som polis-, åklagar- eller tillsynsmyndigheter kan initiera och driva lokalt/regionalt.

5 Kapitelindelning

De problemområden där rapporten föreslår åtgärder beskrivs i kapitel 6 *Brottsupptäckt*, kapitel 8 *Gränsöverskridande brottslighet* och kapitel 10 *Kompetensfrågor*. Efter varje beskrivning av problemområdena följer förslag på åtgärder mot de brister som konstaterats föreligga. Åtgärderna redovisas följaktligen i kapitel 7, 9 och 11 nedan. I kapitel 12 behandlas *metod- och organisationsfrågor* som inte har direkt koppling till föregående kapitel. I kapitel 13 tas några *legala frågor* upp. I kapitel 14 finns en *sammanfattning* av förslagen och var ansvaret för att genomföra respektive åtgärd ligger.

2 Jan Andersson, Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål (Jönköping), Benny Beutelrock, Polismyndigheten i Stockholms län, Helena Eckeröth-Flodin, Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål (Örebro), Henrik Forssblad, RPS, Håkan Frostman, Polismyndigheten i Västra Götaland, Gunnar Grönkvist, RPS, Anette Haapalathi, Polismyndigheten i Norrbotten, Nils Hydén, SKL, Jörgen Lindberg, Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål (Västra Götaland), Lars Erik Karlsson, Polismyndigheten Skåne, Mats Palm, Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål, Cristina Ronquist, Polismyndigheten i Gävleborgs län, Carl Tamm RKP, Ingvar Wennersten, Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål.

3 DS 1998:50, Att se till eller titta på och DS 2000:67, Att granska sig själv, ESO-rapporter om den kommunala tillsynen. Naturvårdsverkets rapport 5209, Förutsättningar för den operativa tillsynen enligt miljöbalken. Avhandlingen Miljöbrott, myndighet och marknad, Du Reés 2004. Att anmäla eller anmälas, Avhandling i miljörett vid Uppsala universitet HT 2006. Är vi bra på miljöbrott? Webbrapport från BRÅ 2006:5. RPS, Omvärldsanalys, rapport 2007:5, Strategisk analys av miljöbrott, m.fl.

6 Brottsupptäckt

I huvudsak anmäls miljöbrott som en följd av tillsynsmyndigheternas kontrollverksamhet. Den upptäckta brottsligheten säger följaktligen mer om kontrollverksamheten än om brottsligheten som sådan.

6.1 Polisen upptäcker få miljöbrott

En brist i Polisens hantering av miljöbrott är att det i väldigt liten omfattning genomförs några egentliga brottsupptäckande aktiviteter. Uppbyggnaden av en effektiv kriminalunderrättelseverksamhet och införandet av Polisens Underrättelsemodell (PUM) har skapat goda förutsättningar för polismyndigheterna att upptäcka och ingripa mot mer allvarliga miljöbrott. Några brottsupptäckande insatser har dock inte gjorts, mer än i några enstaka undantagsfall. Skälen till detta är skiftande. Brist på insikt om allvaret i brottsligheten och om de effekter som miljöbrott kan orsaka är tänkbara bidragande orsaker. Kunskapen om miljöbrott finns hos de enskilda handläggare som utreder miljöbrott på polismyndigheterna och deras närmaste chefer. Utanför den kretsen är i regel inte kunskapen spridd på det sätt som är fallet vad gäller kunskap om andra brottstyper. Polisens låga brottsupptäckt på miljöbrottsområdet kan i en del fall bero på brist på kunskap om hur miljöbrott kan förebyggas och upptäckas. I andra fall finns tillräcklig kunskap men miljöbrottsbekämpningen har inte tilldelats tillräckliga resurser för att kunna verka brottsförebyggande.

6.2 Tillsynsmyndigheternas insatser riktar sig i huvudsak mot verksamhetsutövare som följer miljöbalkens regler

Tillsynsmyndigheterna, som har en avsevärd kompetens och kunskap om de verksamheter där det begås miljöbrott, arbetar inte heller på ett sådant sätt att de har förutsättningar att upptäcka de mer allvarliga och uppsåtliga miljöbrotten. Tillsynen ska enligt Naturvårdsverkets föreskrifter bedrivas på ett sådant sätt att det finns goda förutsättningar att upptäcka överträdelser av balkens bestämmelser. Tillsynen ska i huvudsak ske genom tillsynsbesök och, i synnerhet vid misstanke om brott, genom oanmälda besök. Trots de goda förutsättningar som Naturvårdsverkets tillsynsvägledning och lagstiftningen ger för att myndigheterna ska upptäcka även de mer allvarliga miljöbrotten är det mycket som tyder på att så inte är fallet. Brå skriver i sin rapport (2006:5) - *Är vi bra på miljöbrott? ”Eftersom kontroll och tillsyn främst baseras på rapportering från verksamhetsutövarna själva är det troligen i mångt och mycket de mest laglydiga och lojala verksamhetsutövarna som drabbas av straff. De mindre samvetsgranna, som kanske står för en grövre brottslighet, selekteras bort genom att de varken rapporterar eventuella brott eller blir föremål för kontroll och tillsyn”* .

Erfarenheter från åklagare och poliser runt om i landet och av utredningar som studerat tillsynsmyndigheternas roll som brottsupptäckare bekräftar den slutsats BRÅ kom fram till i studien ovan - att myndigheternas verksamheter inte har förutsättningar att i någon större omfattning hitta de verksamheter som begår allvarliga brott mot miljöbalkens bestämmelser. Även de företrädare för branschorganisationer och myndigheter som framfört åsikter till arbetsgruppen har uppfattningen att det finns en relativt omfattande miljöbrottslighet som inte kommer till myndigheternas kännedom.

Det finns följaktligen verksamheter som innebär höga risker för miljön och för människors hälsa men där upptäcktsrisken är anmärkningsvärt låg. I många av de länder som har samma utvecklingsnivå, grad av industrialisering och med samma förutsättningar för miljöbrottslighet som råder i Sverige upptäcks fler grova miljöbrott än vad vi gör i Sverige. Ett troligt scenario är således att Sverige redan idag har större inslag av uppsåtlig och grov miljöbrottslighet än vad som går att utläsa av brottstatistiken – men att den typen av brott inte upptäcks genom myndigheternas arbete.

6.3 Skäl för att det brottsupptäckande arbetet måste effektiviseras

En följd av myndigheternas bristande förmåga att upptäcka och förebygga miljöbrottslighet är att mer allvarliga miljöbrott ofta upptäcks först genom den skada som uppstått i miljön. Detta kan få negativa följder för människors hälsa, för deras livskvalité, för den biologiska mångfalden och för miljön i sig.

En del av miljöbrottsligheten är gränsöverskridande, både i den bemärkelsen att den har negativa effekter på den globala miljön (exempelvis gränsöverskridande utsläpp av växthusgaser, föroreningar av havsområden) och i form av gränsöverskridande brottslighet (smuggling av farligt avfall, handel med hotade arter). Sverige har ett ansvar gentemot vår omvärld att bli bättre på att upptäcka och bekämpa de gränsöverskridande miljöbrott som har sitt ursprung inom landet.

Andra skäl till att Sverige bör effektivisera det brottsupptäckande arbetet är de EU-förordningar på miljöområdet som kräver att medlemsländerna har en hög nivå på brottsbekämpningen och

att Sverige har skrivit under internationella konventioner som rör reglering av exempelvis avfall, kemikalier, handel med hotade djur och växter och grov organiserad, gränsöverskridande brottslighet⁴.

Miljöbrottsligheten kommer i en del fall drabba kommande generationer. Det förhållandet gör att det ligger ett stort ansvar hos myndigheter att upptäcka de miljöbrott som begås idag.

Ytterligare ett skäl för att höja förmågan att uppdaga brott är att de företag som följer kraven i miljöbalken drabbas av illojal konkurrens från företag som inte gör det. Om de som begår miljöbrott tjänar pengar genom att bryta mot miljöbalkens bestämmelser inte löper någon nämnvärd risk för upptäckt urholkas förtroendet för miljölagstiftningen och rättsväsendet. Andelen företag som lägger resurser på att följa lagstiftningen kan därmed förväntas minska.

7 Åtgärder som syftar till effektivare brottsupptäckt

7.1 Polisens kriminalunderrättelseverksamhet

På miljöbrottsområdet har kriminalunderrättelsetjänsten fått en tydligare struktur under 2008. Förutom den allmänna effektivitetshöjning som införandet av PUM har medfört och som kommit även miljöbrottsbekämpningen till godo så har särskilda kontaktpersoner för miljöbrottsrelaterade ärenden blivit utsedda. Det är viktigt att öka medvetandet hos tillsynsmyndigheterna om att dessa kontaktpersoner finns som resurser på de regionala SamO-kutarna. Tillsynsmyndigheterna bör få information om kriminalunderrättelsetjänstens funktion som mottagare av uppgifter om mer allvarlig miljöbrottslighet. De som ansvarar för miljöbrott på respektive

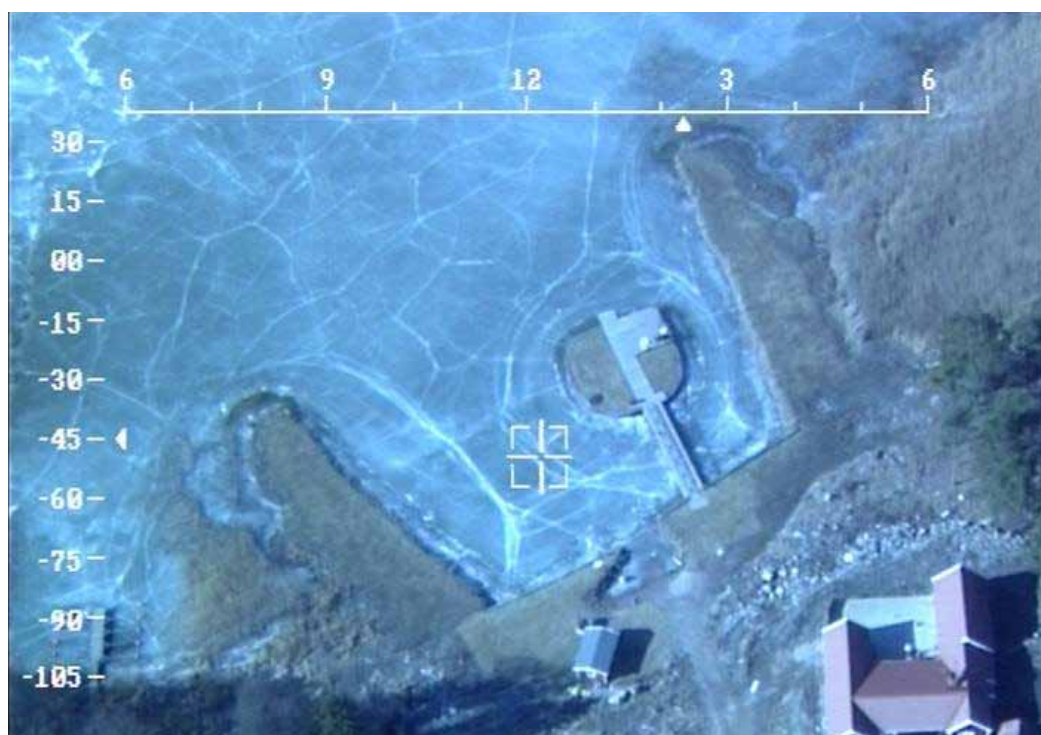
⁴ Baselkonventionen (avfall), Stockholm- och Rotterdamkonventionen (kemikalier), Washingtonkonventionen (handel med hotade arter), Palermokonventionen (organiserad gränsöverskridande brottslighet) m.fl.

SamO-kut bör ges möjlighet att delta i utbildningen Baskurs Miljöbrott och andra kompetenshöjande utbildningar på miljöområdet. Rikskriminalpolisens underrättelseenhet på miljöbrottsområdet, FIPO-miljöbrott, ska genom sina kontakter med samordningskutarna se till att informationen ovan kommer till stånd.

7.2 Externa kontakter

Företrädare för branschorganisationer har efterfrågat information om hur de ska kunna lämna tips om miljöbrott till polisen på ett rationellt sätt. Rikskriminalpolisen/FIPO-miljöbrott bör sammanställa information som kan underlätta för branschorganisationer och företag att lämna tips om miljöbrottslighet. En sådan sammanställning bör vara färdigställd under 2010.

7.3 Polisflyget och förändringsanalys av satellitbilder

Lantmäteriverket/Metria har i samverkan med Rikspolisstyrelsen och länsstyrelsen i Uppsala län tagit fram en metod som underlättar upptäckt av vissa typer av miljöbrott genom förändringsanalys av satellit data. Rikspolisstyrelsen ansvarar för att sammanställa och delge polismyndigheterna en beskrivning av metoden senast den 30 juni 2010. En slutsats av projektet var att Polisflyget i högre grad än idag kan utnyttjas som ett effektivt hjälpmedel för att hitta och dokumentera vissa typer av miljöbrott, exempelvis otillåtna täkt- och vattenverksamheter.

7.4 Massmediabevakning

Åklagarmyndigheten har under en period arbetat med systematisk massmediabevakning i syfte att uppdaga brott. Åklagarmyndigheten ska under 2010 utvärdera erfarenheterna av det arbetet. Om slutsatsen blir att det finns motiv att fortsätta arbetet med massmediabevakning ska Åkla-

garmyndigheten föreslå hur ett sådant arbete ska organiseras. Parallellt med detta bör FIPO-Miljöbrott och polismyndigheternas kriminalunderrättelsetjänster öka sin omvärldsbevakning på miljöbrottsområdet.

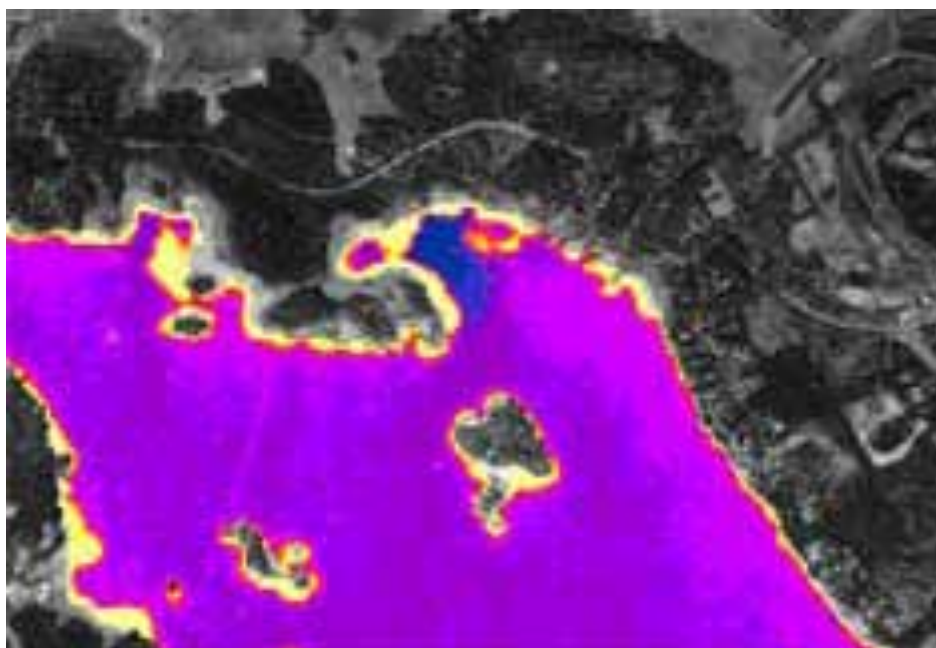
7.5 Tillsynsmyndigheternas anmälningssplikt

Under arbetet med att ta fram strategier och arbetsformer mot miljöbrott har det framkommit uppgifter om att det förekommer att även mer allvarliga miljöbrott inte anmäls till polis eller åklagare, trots att detta krävs ”om det finns misstanke om brott” (26 kap. 2 § miljöbalken). Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål ska särskilt uppmärksamma frågan och om det finns behov vidtaga lämpliga åtgärder.

7.6 Ökad kunskap om miljöbrottslighet inom polisen

Polisens brottsupptäckande förmåga skulle öka om kunskapen om miljöbrott höjdes generellt hos de poliser som tjänstgör i yttre tjänst, hos vakthavande befäl och inom kriminalunderrättelseverksamhet. En sådan kompetenshöjning kan ske genom utbildnings- och informationsinsatser på polismyndigheterna. De trafikpoliser som medverkar vid tillsyn av transporter av farligt gods är en viktig resurs i detta sammanhang och bör ingå i den målgrupp som får utbildning om miljöbalkens regler i de delar som berör transporter av avfall och farligt avfall.

Polismyndigheterna bör ta fram en planer för att öka kunskapen om miljöbrott hos poliser i yttre tjänst, vakthavande befäl och på kriminalunderrättelseavdelningar. Kunskap om miljöbrott bör även vara ett inslag i grundutbildningen på polisutbildningen. Området berörs även under avsnittet kompetenshöjande åtgärder nedan.

Genom förändringsanalys av satellitbilder kan vissa typer av miljöbrott upptäckas

8 Gränsöverskridande brottslighet

Ett allvarligt miljöproblem i många afrikanska och asiatiska länder är att dessa är mottagare av illegalt exporterat farligt avfall från industriländer i EU och Nordamerika. Sverige har skrivit under Basel-konventionen och andra internationella överenskommelser där vi förpliktigar oss att inte exportera farligt avfall till länder utanför EU. Rikskriminalpolisen och andra myndigheter har visat att det förekommer otillåten export från Sverige av farligt avfall. Den illegala exporten av avfall från Sverige har av flera skäl varit svår att åtgärda trots att den kan utgöra brott mot såväl EU:s regler om export av avfall, miljöbalken och lag (2000:1225) om straff för smuggling. Ett annat område där bland annat BRÅ har visat på ett behov av ökade insatser från rättsväsendets sida är handel med hotade arter⁵.

9 Åtgärder mot gränsöverskridande brottslighet

9.1 Samverkan mellan myndigheter

Rikskriminalpolisen har som uppgift att bekämpa allvarlig gränsöverskridande brottslighet. Den samverkan som finns inom IMPEL⁶, med Naturvårdsverket och andra myndigheter ska bedrivas i syfte att förebygga, upptäcka och lagföra illegal gränsöverskridande miljöbrottslighet (till exempel otillåten export av farligt avfall). Rikskriminalpolisen bör under 2010 utreda hur en handlingsplan för bekämpning av gränsöverskridande miljöbrottslighet ska utformas, samt en tidsram för en sådan plan. Arbetet bör ske i samråd med Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål, berörda polismyndigheter, Naturvårdsverket, Kustbevakningen och Tullverket.

⁵ Illegal handel med hotade djur- och växtarter, en förstudie. Rapport 2008:14

⁶ Europeiska unionens nätverk för införande och genomdrivande av miljölagstiftning.

Trafikpolisernas viktiga roll i detta arbete ska särskilt beaktas.

De viktiga uppgifter som Kustbevakningen har vad gäller exempelvis åtgärder mot föroreningar från fartyg, bevakning av områden som omfattas av områdesskydd i våra skärgårdar, kontroll av farligt gods i hamnar och vid export av farligt avfall gör att RPS, i samråd med Åklagarmyndigheten, bör ta fram en särskild plan för miljöbrottsamverkan mellan Polis och Kustbevakning.

10 Kompetensfrågor

Komplicerade miljöbrott kräver ibland sådan kompetens som är svår att finna inom Polisen och Åklagarmyndigheten. Information om var det går att finna sådan extern kompetens som är till nytta för miljöbrottsutredare och miljöåklagare finns inte samlad utan är spridd hos olika myndigheter. Det kan handla om uppgifter om branscher, om risker med olika ämnen, tillgängliga undersökningsmetoder, vilka företag som kan anlitas för specifika platsundersökningar etc.

Den utbildning som arbetsgruppen initierat som del av framtagandet av denna rapport, Samverkansprojektet, visade att tillsynsmyndigheter har ett behov av att få mer kunskap om hur polis och åklagare arbetar. För att samverkan mellan tillsynsmyndigheter och rättsväsendet ska nå konkreta resultat vad gäller brottsupptäckt och effektiv samverkan under förundersökningsarbetet måste tillsynsmyndigheterna få större kunskap om vilka faktorer som styr ett framgångsrikt förundersökningsarbete än vad de vanligtvis har idag. Sådan kunskap kan även förväntas höja kvalitén på det material som tillsynsmyndigheterna bistår polis och åklagare med under förundersökningsarbetet.

Polisens förmåga att upptäcka miljöbrott och förmågan att ha en hög kvalitet i det inledande förundersökningsarbetet förutsätter, som nämnts ovan, att det finns en grundläggande kunskap om miljöbrott inom polisorganisationen. Platsundersökningar och bevissäkring i samband med miljöbrott ställer ofta sådana krav på specialkunskaper att det finns skäl att ge ett antal kriminaltekniker särskild kompetens på området.

11 Åtgärder för att höja kompetensen

11.1 Utbildningsinsatser inom polisutbildningen

Tillsynsmyndigheterna anmäler flertalet, uppskattningsvis mer än 75%, av de drygt 3000 brotten mot miljöbalken som anmäls per år. Antalet brott som anmäls av polisen utgör en förhållandevis liten del. Såväl brottsupptäckten som kvalitén på det inledande utredningsarbetet skulle öka om kunskapen om miljöbrott höjs generellt hos de poliser som tjänstgör i yttre tjänst, hos förundersökningsledare och inom kriminalunderrättelseverksamheten.

Utbildning om brott mot miljön bör ges ett större utrymme inom den polisiära grundutbildningen och inom förundersökningsledarutbildningen. Polisutbildningen bör säkerställa att det

finns ett särskilt inslag om miljöbrott inom ramen för grundutbildningen samt i den utbildning som riktar sig till förundersökningsledare.

11.2 Översyn av polisutbildningens nuvarande miljöbrottskurser

Den miljörettsutbildning, Baskurs miljöbrott, som bedrivs för miljöåklagare och miljöutredare på universitetsnivå bör kontinuerligt uppdateras och anpassas till förändrad lagstiftning och till nya former av miljöbrott. Under 2010, och fortlöpande därefter, ska innehållet i utbildningen ses över i samverkan mellan polisutbildningen, Rikspolisstyrelsen och utföraren, Uppsala Universitets uppdragsutbildning. I arbetet ska åsikter inhämtas från Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål, polismyndigheterna och från SKL. Översynen ska omfatta kursinnehåll, undervisningsmetoder, nödvändig omfattning vad gäller antal deltagare samt kursens omfattning i tid.

11.3 Behov av fortutbildning

Utredningar av miljöbrott kräver kunskap om en miljölagstiftning som är i ständig förändring. Detta tillsammans med den komplexitet som präglar handläggningen av miljöbrott gör att det är av vikt att utredare, tekniker och miljöåklagare bereds tillfälle att delta i fortutbildning på området. Den utbildning som riktar sig till trafikpoliser bör behandla miljöbalkens reglering av farligt avfall och den samverkan mellan polis och tillsynsmyndigheter som kan bli aktuell vid tillsyn av avfallstransporter.

11.4 Behovsinventering - särskilt utbildade kriminaltekniker

SKL har tagit fram en kurs för kriminaltekniker, ”Provtagning vid miljöbrott”. Kursen syftar till att ge kompetens i att genomföra provtagning och platsundersökningar på miljöbrottsplatser. Kursen har genomförts som en pilotkurs för ett mindre antal kriminaltekniker. Rikspolisstyrelsen ska under 2010 inventera behovet av att genomföra kursen och hur omfattande utbildningen bör vara för att motsvara det faktiska behovet.

11.5 Naturvetenskaplig kompetens

Polismyndigheterna bör ha tillgång till naturvetenskaplig kompetens. Miljöbrottsärenden handlar ofta till stora delar om naturvetenskapliga och tekniska frågeställningar. Dessutom finns en mängd förordningar och föreskrifter till miljöbalken som också är naturvetenskapligt och tekniskt orienterade och som kan bli aktuella i förundersökningsarbetet. De personer som bedriver miljöfarlig verksamhet och som blir misstänkta för miljöbrott är ofta vana att hantera naturvetenskapliga och tekniska aspekter. Det förekommer att företag misstänkta för miljöbrottslighet anlitar miljökonsulter för att låta göra egna utredningar av incidenter eller utsläpp. För att säkerställa att rättsväsendet har motsvarande kompetens och att förundersökningen kan ge en objektiv och rättsäker bild av naturvetenskapliga frågeställningar behövs naturvetenskaplig kompetens hos polismyndigheterna. Vidare finns det i förhörssituationer ibland ett behov av att kunna ställa följdfrågor som förutsätter naturvetenskapliga kunskaper.

11.6 Miljöbrottsseminarium

Det Miljöbrottsseminarium som Rikspolisstyrelsen och Åklagarmyndigheten återkommande arrangerat gemensamt och som riktar sig till miljöåklagare och miljöbrottshandläggare på polismyndigheter har ett stort värde för att sprida kunskap om framgångsfaktorer, goda exempel och metodutveckling på miljöbrottsområdet. Seminariet bör hållas årligen och även fortsättningsvis planeras samt genomföras av Rikspolisstyrelsen och Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål i samverkan.

11.7 Informationsutbyte med andra myndigheter

Ansvar för den centrala och operativa tillsynen av miljöbalkens regler är fördelat mellan ett stort antal olika myndigheter. Kontinuerlig kompetensutveckling bör ske i form av seminarier som utformas i samarbete med de myndigheter som har ansvar för de i miljöbrottsammanhang mest aktuella tillsynsområdena. Kemikalieinspektionen har, inom ramen för arbetet med att ta fram denna rapport, föreslagit att myndigheten årligen eller med annat lämpligt intervall ska informera de poliser och åklagare som handlägger miljöbrott om förändringar i kemikalielagstiftningen, kommande prioriteringar, möjliga brottstrender etc. Detta är exempel på sådant samarbete som skulle höja kompetensen och förbättra samarbetet mellan tillsynsmyndigheter, Åklagarmyndigheten och Polisen. Under 2010, och därefter kontinuerligt, ska Rikspolisstyrelsen och Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål gemensamt göra en behovsinventering över vilka centrala tillsynsmyndigheter som det finns ett behov av att samverka med i utbildningsammanhang.

11.8 Sammanställning av information som gagnar miljöbrottsutredningar

Det skulle gagna utredningar av miljöbrott om sådan specifik sakkunskap som är till nytta för miljöbrottsutredare och miljöåklagare (kunskap om ämnens egenskaper, branschexperter, undersökningsmetoder etc.) vilken nu är spridd på olika ställen i organisationen sammanställs. Rikspolisstyrelsen ska under 2010 undersöka möjligheterna att inhämta och sammanställa sådan kunskap som kan underlätta miljöbrottsutredningar. Utöver de uppgifter som finns hos Rikspolisstyrelsen ska information hämtas in från polismyndigheterna, SKL och från åklagarorganisationen. Om det visar sig finnas underlag för att samla information ska denna delges polismyndigheterna samt Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål senast under första halvåret 2011 och därefter uppdateras vid behov.

11.9 Spridande av goda exempel

Det finns ett stort värde i att sprida de goda exempel och framgångsfaktorer i bekämpningen av miljöbrott som finns ute på landets polismyndigheter. Polismyndigheterna bör löpande tillse att information om metodutveckling, nya arbetsformer och liknande inom respektive myndighet når Rikspolisstyrelsen som sedan ansvarar för att sprida informationen till övriga polismyndigheter.

11.10 Kontakter med Domstolsverket

Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål ska kontakta Domstolsverket för att få verkets åsikt om domares behov av utbildning på området miljöbrott.

11.11 Utbildning och information till tillsynsmyndigheterna

Som en del av arbetet med att utveckla nya samverkansformer mot miljöbrott genomförde Rikspolisstyrelsen och Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål en utbildning av tillsynspersonal, poliser och åklagare i Örebro län under slutet av 2008 (Samverkansprojektet). Utbildningen syftade till att möjliggöra framtagandet av en operativ samverkansmodell för målstyrd, operativ regional samverkan mellan polismyndigheter, åklagarkammare och regionala/lokala tillsynsmyndigheter. En positiv effekt på möjligheterna att samverka bättre och att därmed höja effektiviteten i såväl brottsbekämpningen som tillsynsverksamheten framstod tydligt under utbildningen. Projektets mer långsiktiga påverkan på effektiviteten i samverkan, arbetsmetoder och brottsupptäckt kan utvärderas först i ett senare skede. Utbildningens utformning redovisas i en särskild bilaga på Polisens intranät.

Rikspolisstyrelsen ska under 2011 utvärdera värdet av Samverkansprojektet. Om projektet ger positiva effekter för miljöbrottsbekämpningen ska Rikspolisstyrelsen sammanställa ett underlag som kan användas som stöd för att genomföra motsvarande utbildningsinsatser i övriga landet.

12 Metod och organisationsfrågor

Före 2009 har under en följd av år mindre än 15 % av de anmälda miljöbrotten lagförts enligt Åklagarorganisationens statistik. Brotten är ofta svårutredda och förbrukar mycket utredningsresurser. En följd av detta blir långa handläggningstider, ärendebalanser och bevissvårigheter eftersom ärendena blir gamla. För att effektivisera den framtida miljöbrottsbekämpningen bör följande åtgärder genomföras:

12.1 Tillräckliga och uthålliga polis- och åklagarresurser

En nyckelfråga när det gäller en effektiv hantering av misstänkta miljöbrott är att tillräckliga utrednings- och åklagarresurser avsätts. Dessa resurser bör även vara fredade och uthålliga över tiden.

12.2 Kontaktpersoner på polismyndigheterna

De faktorer som påverkar miljöbrottsutredningar präglas ofta av snabba förändringar (nya bestämmelser i miljöbalken, förändringar i EU:s regelverk, pågående insatser av tillsynsmyndigheter osv.). För att sprida information om sådana faktorer som påverkar utredningsarbetet, på ett kostnadseffektivt och rationellt sätt, bör varje polismyndighet utse en kontaktperson för miljöbrott. En särskild begäran om att myndigheterna utser en sådan kontaktperson kommer att skickas ut från RPS senast den 1 juli 2010. RPS ska tillse att listan över kontaktpersoner uppdateras kontinuerligt.

12.3 Miljöbrottsjour på polismyndigheterna

För att samarbetet med tillsynsmyndigheterna ska vara rationellt är det nödvändigt att ha snabba och etablerade kommunikationsvägar mellan lokala tillsynsmyndigheter och polismyndigheter.

Ett kostnadseffektivt sätt att åstadkomma detta är att inrätta en jourverksamhet så att tillsynsmyndigheterna, på kontorstid, alltid kan få tag på en miljöbrottsutredare i frågor som berör pågående miljöbrottsärenden. En tidig kontakt mellan tillsynspersonal och polis/åklagare minskar det arbete som utförs av myndigheterna i sådana ärenden som kan läggas ned i nära anslutning till anmälningstillfället. Inrättandet av en jourverksamhet har erfarenhetsmässigt visat sig medföra effektivare förstahandsåtgärder. Möjligheterna att säkra bevis och att hålla förhör så nära brottupptäckten som möjligt ökar, vilket leder till bättre förundersökningar.

12.4 Åklagarberedskap

Åklagarmyndigheten/Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål har en väl fungerande beredskap för ärenden som faller in under lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg. För att få rätt åklagarkompetens i miljöbrottsärenden även under icke kontorstid bör Åklagarmyndigheten snarast införa en rikstäckande miljöåklagarberedskap. Denna kan samordnas med den nu gällande beredskapen för utsläpp från fartyg, ”oljeberedskapen”. De ärenden som den åklagare som har beredskap ska handlägga på icke kontorstid ska överensstämna med Riksenhetens för miljö- och arbetsmiljöbrott ansvarsområde.

12.5 Nationell myndighetssamverkan

Utökad samverkan på *central nivå* innebärande bl.a. regelbundna möten/erfarenhetsutbyte mellan Rikspolisstyrelsen och Åklagarmyndigheten och andra myndigheter som i vidare mening kan komma i kontakt med företeelser som kan vara brott mot miljön, t.ex. Kemikalieinspektionen, Naturvårdsverket, Tullverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Kustbevakningen, Fiskeriverket, Statens Jordbruksverk, Livsmedelsverket och Transportstyrelsen. Tidigare har Miljöbrottsrådet ansvarat för sådan samverkan som syftar till att berörda myndigheter informerar varandra om kommande verksamhetsplaner, ändringar i relevanta regelverk och om det uppmärksammas nya typer av överträdelse av miljöbalkens regler samt hur dessa kan förebyggas och uppdagas. Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål ska ta ställning om samverkan på central nivå ska återupptas inom Miljöbrottsrådets ram eller om det är mer lämpligt med en annan lösning. Åklagarmyndigheten och Rikspolisstyrelsen ansvarar gemensamt för att upprätta en tidsplan för kommande års samverkansmöten och för att denna tidsplan fastställs senast den 31 december varje år.

12.6 Prioritering av allvarigare brottslighet

För den framtida miljöbrottsbekämpningen bör inriktningen vara att polis och åklagare prioriterar arbetet med att upptäcka och lagföra allvarigare miljöbrottslighet. Den nu gällande anmälningssplikten i 26 kap. 2 § miljöbalken leder till att brott som inte har förutsättningar att leda till åtal blir anmälda. Även dessa anmälningar måste hanteras på ett strukturerat och effektivt sätt för att snabbt avgöra om lagföring är möjlig eller inte. Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål ska verka för att anmälningar av detta slag hanteras på ett rationellt sätt.

12.7 Återkoppling till anmälnde myndighet

Resultatet av förundersökningen/lagföringen ska på ett utförligare sätt än i dag återkopplas till den anmälnde tillsynsmyndigheten. Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål ska under 2010 ta fram en modell för hur resultaten från förundersökningar ska återkopplas till den anmälnde myndigheten.

12.8 Regional samverkan

Flertalet av de föreslagna åtgärderna lämpar sig väl för att hantera inom polismyndigheternas regionala samverkansområden.

13 Legala frågor

Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål ska kontinuerligt utvärdera, och i förekommande fall föreslå, att vissa brott ska kunna lagföras genom ordningsbot alternativt överföras till det område som regleras genom miljöstraffsavgift.

Miljöstraffrätten är i förhållande till andra centrala områden inom straffrätten förhållandevis ny. På initiativ av bland annat miljöåklagare genomfördes år 2007 en ändring av de centrala paragraferna i miljöbalkens 29 kapitel. Miljörätten är under ständig utveckling. Därför behöver miljöbalken fortlöpande ses över. För den framtida miljöbrottsbekämpningen ska inriktningen vara att Åklagarmyndigheten och Rikspolisstyrelsen samverkar för att effektivisera lagföringen av brott mot miljön. Om lagstiftningen i något avseende visar sig vara ineffektiv bör initiativ tas för att förändra lagreglerna.

Åklagarmyndigheten och Rikspolisstyrelsen bör tillsammans verka för att allvarligare former av miljöbrott bedöms strängare än i dag. Det ankommer härvid på Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål att uppmärksamma riksåklagaren på lämpliga mål för eventuell prövning i Högsta domstolen.

14 Genomförande/uppföljning

Det är angeläget att de åtgärder som vidtas med anledning av denna strategi följs upp. Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål respektive Rikspolisstyrelsen ska därför årligen och senast den 1 mars till riksåklagaren respektive rikspolischefen redovisa vilka åtgärder som vidtagits föregående år.

15 Sammanfattning av de föreslagna åtgärderna

Polismyndigheterna

Polismyndigheterna ska genom lokala utbildningsinsatser verka för att poliser som tjänstgör i yttre tjänst, vakthavande befäl och inom kriminalunderrättelseverksamhet har grundläggande kunskap om miljöbrottslighet (11.1).

Polismyndigheterna ska löpande tillse att information om goda exempel och framgångsfaktorer i bekämpningen av miljöbrott sprids till övriga polismyndigheter (11.9).

Polismyndigheterna bör se över möjligheten att inrätta en jourverksamhet så att tillsynsmyndigheterna, på kontorstid, alltid kan få tag på en miljöbrottsutredare i frågor som berör mer akuta miljöbrottsärenden (12.3).

Förslagsvis kan de ovanstående åtgärderna hanteras på ett rationellt sätt genom samarbete inom respektive samverkansområde.

För att ta emot och sprida information som gagnar miljöbrottsbekämpningen på ett kostnadseffektivt och rationellt sätt bör varje polismyndighet utse en kontaktperson för miljöbrott (12.2).

Rikskriminalpolisen, FIPO/Miljöbrott

Rikskriminalpolisen, FIPO/Miljöbrott ska ansvara för att genomföra åtgärder som höjer regionala och lokala tillsynsmyndigheters kunskap om kriminalunderrättelsetjänstens funktion som mottagare av uppgifter om miljöbrottslighet (7.1).

Rikskriminalpolisen, FIPO/Miljöbrott ska sammanställa sådan information som underlättar för branschorganisationer och företag att lämna tips om miljöbrottslighet (7.2).

Rikskriminalpolisen, FIPO/Miljöbrott bör under 2010 utreda hur en handlingsplan för bekämpning av gränsöverskridande miljöbrottslighet ska utformas, samt en tidsram för en sådan plan (9:1).

Rikspolisstyrelsen

Rikspolisstyrelsen ska sammanställa och delge polismyndigheterna information om den metod för att upptäcka vissa former av miljöbrott med hjälp av förändringsanalys av satellitdata som styrelsen tagit fram i samverkan med Metria och Länsstyrelsen i Uppsala län (7.3).

Polisutbildningen ska tillse att kunskap om miljöbrott ingår i polisens grundutbildning och i de utbildningar som riktar sig till polisens förundersökningsledare (11.1).

Rikspolisstyrelsen ska i samverkan med Åklagarmyndigheten, SKL och Uppsala Universitet se över fortsättningskursen, Baskurs miljöbrott, och vid behov föreslå förändringar (11.2).

Rikspolisstyrelsen ska inventera behovet av att genomföra den utbildning på SKL, ”Provtag-

ning vid miljöbrott”, som syftar till att ge kriminaltekniker särskild kompetens för att kunna hantera provtagning och platsundersökningar på miljöbrottsplatser (11.4).

Rikspolisstyrelsen ska under 2010 undersöka möjligheterna att inhämta och sammanställa sådan kunskap (samlad information om ämnens egenskaper, undersökningsmetoder etc.) som kan underlätta miljöbrottsutredningar. Om det finns tillräckligt med underlag ska Rikspolisstyrelsen sammanställa detta och vidarebefordra det till polismyndigheterna (11.8).

Rikspolisstyrelsen ska under 2011 utvärdera det så kallade Samverkansprojektet. Om utvärderingen motiverar ett fortsatt arbete ska Rikspolisstyrelsen ta fram material som tjänar som stöd för att genomföra utbildningsinsatser motsvarande Samverkansprojektet (11.11).

Rikspolisstyrelsen och Åklagarmyndigheten

Rikspolisstyrelsen och Åklagarmyndigheten ska gemensamt genomföra en årlig konferens som syftar till kompetensutveckling av landets miljöbrottsbehandlare och miljöåklagare (11.6).

Rikspolisstyrelsen och Åklagarmyndigheten ska gemensamt göra en inventering över vilka centrala tillsynsmyndigheter som det finns ett behov av att samverka med och hur sådan samverkan i förekommande fall ska vara utformad (11.7).

Åklagarmyndigheten

Åklagarmyndigheten ska utvärdera erfarenheterna av den systematiska massmediabevakning som myndigheten genomfört i syfte att uppdaga brott. Om utvärderingen visar på att metoden har uppdagat brott på ett effektivt sätt ska Åklagarmyndigheten föreslå hur systematisk massmediabevakning ska organiseras och struktureras i framtiden (7.4).

Åklagarmyndigheten ska uppmärksamma frågan om det finns bristande tillämpning av den anmälningsplikt som åligger tillsynsmyndigheterna i Miljöbalken 26:2 §. Om så är fallet ska åklagarmyndigheten vidta lämpliga åtgärder (7.5).

Åklagarmyndigheten ska kontakta Domstolsverket i för att få verkets åsikt om domstolarnas behov av utbildning på området miljöbrott (11.10).

Åklagarmyndigheten bör snarast införa en rikstäckande miljöåklagarberedskap (12.4).

Åklagarmyndigheten ska utvärdera om samverkan på central nivå ska återupptas inom Miljöbrottsrådets ram eller om det är mer lämpligt med en annan lösning. Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål och Rikspolisstyrelsen ansvarar gemensamt för att upprätta en tidsplan för kommande års samverkansmöten och för att denna tidsplan fastställs senast den 31 december varje år (12.5).

Åklagarmyndigheten ska verka för att anmälningar av brott som inte har förutsättningar att leda till åtal hanteras på ett rationellt sätt för att snabbt avgöra om lagföring är möjlig eller inte (12.6).

Åklagarmyndigheten ska under 2010 ta fram en modell för hur resultaten från förundersökningar, på ett utförligare sätt än vad som ibland sker idag, återförs till den anmälande myndigheten (12.7).

Rikspolisstyrelsen
Box 12256,- 102 26 Stockholm

ÅKLAGARMYNDIGHETEN